

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

WZF.7043.3.2019.TO

Warszawa, dnia 5 czerwca 2019 r.

**Pan
gen. insp. dr Jarosław Szymczyk**

Komendant Główny Policji

Szanowny Panie Komendancie

uprzejmie informuję, że w trakcie wyjaśniania sprawy funkcjonariuszki Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie ujawniły się nieprawidłowości w przebiegu procesu kształcenia na certyfikowanego specjalistę (z zakresu badań antropijnych) policyjnego laboratorium kryminalistycznego (LK). Problem ten w szerszym aspekcie może dotyczyć również kandydatów na biegłego LK.

Jak wynika ze sprawozdania z czynności wyjaśniających z dnia 24 maja 2017 r. oraz postanowienia Prokuratury Rejonowej w Dębicy o umorzeniu śledztwa z dnia 21 grudnia 2017 r. (sygn. akt 3 Ds. 342.2017.S) w LK KWP Rzeszów wykształciła się praktyka „rezerwowania” terminów rozpraw sądowych do uczestnictwa w charakterze obserwatora z udziałem biegłych. Polegała ona na dokonaniu w książce pracy specjalisty wpisu terminu oraz sygnatury sprawy w rubryce „Uczestnictwo w rozprawach sądowych w charakterze obserwatora”, przy czym biegły uczestniczący w rozprawie dokonywał wpisu poprzez naniesienie podpisu wraz z przybiciem imiennej pieczęci. Wypełnienie pozostałych rubryk potwierdzających uczestnictwo w rozprawie, było zrealizowane przez policjanta prowadzącego w trakcie procesu kształcenia, względnie kandydata na specjalistę. Powyższa praktyka rezerwacji argumentowana była dużym zainteresowaniem udziałem w rozprawach

przez policjantów LK KWP Rzeszów. Fakt potwierdzenia pieczęcią przez biegłego miał być rodzajem „rezerwacji” udziału konkretnego policjanta w rozprawie sądowej.

Zgodnie z zarządzeniem Komendanta Głównego Policji z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie uprawnień do wydawania opinii oraz wykonywania czynności w policyjnych laboratoriach kryminalistycznych (Dz.Urz. KGP poz. 7 ze zm. dalej: zarządzenie KGP nr 3) proces kształcenia na specjalistę może rozpocząć osoba posiadająca wykształcenie co najmniej średnie. Naczelnik LK podejmuje decyzję o rozpoczęciu procesu kształcenia przez kandydata na certyfikowanego specjalistę policyjnego laboratorium kryminalistycznego, o której niezwłocznie informuje pisemnie Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji (CLKP), wskazując datę rozpoczęcia procesu kształcenia oraz, w porozumieniu z kierownikiem zakładu CLKP, osobę prowadzącą. Komórka organizacyjna CLKP właściwa do spraw doskonalenia zawodowego (np. w zakresie badań antropijnych) przydziela kandydatowi na specjalistę książkę pracy specjalisty z nadanym numerem. W książce pracy specjalisty dokumentuje się na bieżąco przebieg procesu kształcenia kandydata, a po uzyskaniu certyfikatu zawodowego przebieg pracy w charakterze specjalisty. Od kandydata na specjalistę w procesie kształcenia wymaga się:

1. wykonania pod nadzorem osoby prowadzącej określonych w decyzji dyrektora CLKP czynności zakończonych sprawozdaniem z zakresu specjalności kryminalistycznej, w której przewiduje się nadanie certyfikatu zawodowego;
2. **uczestniczenia w charakterze obserwatora w co najmniej trzech rozprawach sądowych z udziałem biegłych lub specjalistów;**
3. uzyskania pozytywnej pisemnej opinii końcowej sporządzonej przez osobę prowadzącą, potwierdzonej przez kierownika.

Proces kształcenia kończy się sprawdzeniem umiejętności kandydata na specjalistę.

Z dokumentacji wynika także, że przed wejściem w życie zarządzenia KGP nr 3 obowiązywała zasada potwierdzania obecności kandydata w charakterze obserwatora na rozprawie z udziałem biegłego przez pracownika sądu. Kandydat (obserwator) zgłaszał fakt uczestnictwa w rozprawie sędziemu przed rozpoczęciem rozprawy, po czym udawał się do sekretariatu w sądzie celem uzupełnienia informacji związanych z daną rozprawą (tzn. daty, miejsca, sygnatury, nr ekspertyzy), co było sprawdzane przez sąd przed

rozpoczęciem rozprawy (przez okazanie książki z wypełnionymi wpisami). Sekretariaty sądów nie chciały jednak potwierdzać faktu udziału kandydatów na biegłych w rozprawach. Prawdopodobnie fakt ten stał się powodem do odejścia od tej czynności.

Wydaje się, że odstępianie od praktyki potwierdzania obecności na rozprawie przez podmiot zewnętrzny może prowadzić do nieprawidłowości w procesie kształcenia, zarówno certyfikowanych specjalistów (§ 19 ust. 1 pkt 2 zarządzenia KGP Nr 3), jak i biegłych (§ 11 ust. 6 zarządzenia KGP nr 3) policyjnych laboratoriów kryminalistycznych. Udział kandydatów na specjalistów i biegłych w rozprawach sądowych wydaje się istotnym elementem procesu dochodzenia do uprawnień zawodowych, dlatego też na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.) zwracam się do Pana Generala z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości powrotu do wcześniej istniejącej praktyki poświadczania obecności kandydata na biegłego/specjalistę przez pracowników sądu.

Do wiadomości:

Z poważaniem

Minister Sprawiedliwości